

Datum

12 september 2023

Onderwerp

VNG inbreng verslag Wgiw 14 september

Geachte woordvoerders wonen van de vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken,

U heeft tot 14 september de gelegenheid een reactie te geven op de **Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)**.

Hieronder een korte toelichting waarom wij vinden dat de wet noodzakelijk. We eindigen met een paar procesvragen waarvan we hopen dat u die kunt meenemen.

2050

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland in 2050 van het aardgas af is. De WGIW geeft gemeenten de bevoegdheden om hierin de regie te pakken. Gemeenten zijn ook de enige overheidslaag die deze regie op zich kan nemen.

We zijn daarom blij dat u de wet niet controversieel heeft verklaard en wil behandelen. Gemeenten hebben de wet nodig voor de wijkgerichte aanpak. Willen we in 2050 van de standaard af zijn dat alle woningen, scholen, winkels, kantoren en andere gebouwen met aardgas te verwarmen moeten we nu beginnen.

Transitievisie warmte

Als eerste stap naar aardgasvrij hebben gemeenten een transitievisie warmte opgesteld. Daarin geven ze aan in welke gebieden zij de komende jaren aan de slag gaan met verduurzaming of het aardgasvrij maken van gebouwen. En wanneer zij verwachten dat het gebruik van aardgas in specifieke gebieden ook daadwerkelijk beëindigd wordt. Deze visie moet in 2026 worden geactualiseerd als warmteprogramma en vanaf dan iedere vijf jaar worden geactualiseerd.

Wet is nodig voor regierol in wijkgerichte aanpak

Gemeenten werken de warmtetransitie uit via de wijkgerichte aanpak. Dat gebeurt in samenspraak met bewoners en gebouweigenaren en binnen een zorgvuldig proces. Om deze regierol te kunnen oppakken is dit wetsvoorstel hard nodig. Het geeft de kaders voor de uitvoering door gemeenten. Denk aan de haalbaarheid en betaalbaarheid voor huishoudens en bedrijven en de samenleving als geheel. En met de bevoegdheid uit dit wetsvoorstel kunnen gemeenten duidelijkheid bieden over de planning. En dat het voor onder andere warmtebedrijven, inwonerscollectieven enz., die als een warmtegemeenschap willen starten, ook echt noodzakelijk is dat de bevoegdheid er komt. Pas dan hebben ze namelijk zekerheid en kunnen ze werken met een businesscase.

Aanwijsbevoegdheid noodzakelijk

Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten ook een aanwijsbevoegdheid: de mogelijkheid gebieden aan te wijzen die voor een bepaalde datum overgaan op een duurzaam alternatief ter vervanging

van aardgas. Dit leggen zij uiteindelijk vast in het omgevingsplan. Dat geeft inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en ook verhuurders en netbeheerders een duidelijk tijdpad wanneer de transitie van aardgas naar een alternatieve energievoorziening met duurzame energie gaat plaatsvinden.

Het wetsvoorstel regelt ook verschillende waarborgen in dit traject. Zo moet de gemeente rekening houden met de betaalbaarheid van de aanpak, moet participatie hebben plaatsgevonden en is de rechtsbescherming geborgd. Ook moet er een redelijke termijn zitten tussen het aanwijzen van een gebied en het daadwerkelijk overgaan op de duurzame warmtebron. De richtlijn hiervoor is acht jaar.

Uit de praktijk blijkt dat de aanwijsbevoegdheid als slotstuk van het proces noodzakelijk is, omdat er grote maatschappelijke kosten kleven aan het in stand houden van één of meerdere aansluiting in een wijk of buurt als dit besluit niet genomen wordt. Daarvoor zou het gehele gasnet in stand moeten blijven, inclusief onderhoud voor steeds minder aansluitingen. Dat leidt tot een te duur gasnet en te dure alternatieve warmtevoorziening

Bewoners en gebouweigenaren blijven trouwens altijd de optie houden om zelf te bepalen hoe zij de warmte in hun gebouw op een andere duurzame manier regelen. Zij zijn niet verplicht om de voorkeursoptie van de gemeente te volgen, zoals een warmtenet.

Twee vragen

1. Proces Wgiw-Bgiw

Wij constateren dat de invulling van de kaders en de uitwerking van deze wet voor een belangrijk deel in het onderliggend Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (BGIW) wordt uitgewerkt.

- Kunt de minister toelichten hoe het proces voor het vaststellen van de Bgiw eruit komt te zien en specifiek hoe de Kamer daarin betrokken wordt?

2. Samenhang met de Wet collectieve warmtevoorziening (4.3)

Het wetsvoorstel draagt bij aan de werking van de Wet collectieve warmtevoorziening. Zoals toegelicht biedt de aanwijsbevoegdheid duidelijkheid en investeringszekerheid voor de ontwikkeling en exploitatie van een potentieel warmtenet.

- Hoe borgt de minister de samenhang tussen deze wetten zodat de wetgeving consistent is en de uitvoering van de wetten op elkaar aansluit?